

مبارزه با علف‌های هرز سویا [*Glycine max* (L.) Merr.] با میزان کاهش یافته علفکش‌ها

Weed control in soybean [*Glycine max* (L.) Merr.] with reduce rates of herbicides

ثمانه سادات ضیاء حسینی^۱، محمدتقی برارپور^۲، نادعلی بابائیان جلودار^۳ و علی محمد منسوجی^۴

چکیده

استفاده از روش‌های مبارزه شیمیایی و علفکش‌ها به مقدار کمتر از میزان توصیه شده، جهت کاهش هزینه‌ها و سلامت محیط زیست و در نتیجه افزایش تولید ضروری است. به این منظور در سال زراعی ۱۳۷۹ آزمایش مزرعه‌ای در قالب بلوک‌های کامل تصادفی با ۱۱ تیمار و چهار تکرار در ساری با هدف بررسی اثر مقادیر کاهش یافته علفکش‌ها بر مهار علف‌های هرز و عملکرد سویا به اجرا درآمد. در این تحقیق از سه علفکش تریفلورالین (به صورت پیش از کشت) ستوکسیدیم و بنتازون (به صورت پس رویشی) در میزان‌های توصیه شده، ۷۵٪ و ۵۰٪ میزان توصیه شده استفاده گردید. یازده تیمار آزمایش: علفکش تریفلورالین با مقادیر ۸۴/۰ (میزان توصیه شده)، ۶۳/۰ و ۴۲/۰ کیلوگرم ماده مؤثره در هکتار و ستوکسیدیم با مقادیر ۲۲۴/۰ (میزان توصیه شده)، ۱۶۸/۰ و ۱۱۲/۰ کیلوگرم ماده مؤثره در هکتار و بنتازون با مقادیر ۸۴/۰ (میزان توصیه شده)، ۶۳/۰ و ۴۲/۰ کیلوگرم ماده مؤثره در هکتار و دو تیمار شاهد با وجین وبدون وجین بود. با توجه به عملکرد تیمارهای مختلف، امکان کاهش مصرف علفکش تا حد ۵۰٪ میزان توصیه شده وجود دارد. کلیه تیمارهای علفکش توانست با گاوپنبه و تاج خروس بیش از ۹۰٪ مبارزه کند. در تیمارهای کاربرد ۵۰٪ میزان توصیه شده علفکش‌های تریفلورالین و ستوکسیدیم بهترین درصد مهار علف‌های هرز باریک برگ مشاهده شد. هیچ یک از علفکش‌های مورد استفاده اثر سوء بر سویا نداشتند. مقادیر کاهش یافته علفکش‌ها از لحاظ درصد مهار علف‌های هرز و همچنین از نظر تولید محصول سویا با میزان توصیه شده اختلاف معنی داری نداشت.

واژه‌های کلیدی: علف هرز، مبارزه شیمیایی، مقدار کاهش یافته علفکش‌ها، سویا.

مقدمه

مهم‌ترین علف‌های هرز پهن برگ با قابلیت اکولوژیکی بالا می‌باشد. تاج خروس (*Amaranthus retroflexus*) به عنوان اولین علف هرز مزارع سویا و پنبه در مازندران و گلستان گزارش شده است. دم روباهی (*Setaria glauca*) و قیاق نیز از جمله علف‌های هرز باریک برگ رایج در مزارع سویا می‌باشد. آلودگی زیاد مزارع به این علف‌های هرز موجب کاهش عملکرد سویا در مازندران شده است. در همه نقاط جهان،

در مازندران و گلستان سویا از محصولات تراز اول منطقه بوده و در سطح وسیعی کشت می‌گردد. یکی از مسائلی که میزان این محصول را در این گیاه تهدید کرده و موجب خسارت شدیدی می‌شود، علف‌های هرز می‌باشند به طوری که مهار علف‌های هرز یکی از مهم‌ترین موفقیت‌ها در زراعت سویا محسوب می‌گردد. گاوپنبه (*Abutilon theophrasti*) از

تاریخ دریافت: ۱۳۸۰/۶/۱۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۸۱/۴/۱۹

۲، ۳ و ۴ استادیاران دانشگاه مازندران

۱- کارشناس ارشد زراعت